

Otteraaens Brugseierforening
c/o Otra Kraft DA
4748 RYSSTAD

Vår dato: 05.07.2019
Vår ref.: 201702382-8
Arkiv: 315
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Oda Bjærke
odbj@nve.no

NVE åpner vilkårsrevisjon for reguleringskonsesjoner i Otravassdraget

NVE skal gjennomføre en vilkårsrevisjon for reguleringene i Otra i medhold av vassdragsreguleringsloven. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjoner gitt ved Kgl. res:

3.6.1949. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til å regulere Store og Lisle Urarvatn og Ormsavatn i Bykle

28.6.1957. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til å regulere og overføre Skyvatn med Båstogvatn i Otra i Bykle

15.9.1961. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til å foreta regulering og overføringer mv. i Otravassdraget samt for I/S Øvre Otra til å ekspropriere grunn og rettigheter for utbygging av Brokke kraftverk.

16.6.1967. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til å foreta ytterligere regulering av Hovatn i Aust-Agder Fylke

15.11.1974. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til å foreta ytterligere regulering og overføring i Otravassdraget

23.12.1988. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til å overføre deler av Heisvassdraget til Hovatn i Bygland kommune

3.10.2003. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til fortsatt regulering av Byglandsfjorden m.m. i Otravassdraget.

Innkome krav

NVE viser til brev og krav fra kommunene Bykle, Valle, Bygland, Evje og Hornnes, Iveland, Vennesla og Kristiansand 20.3.2018. Kravene gjelder revisjon av vilkår for alle konsesjoner knyttet til regulering og overføring i Otravassdraget. Viser også til brev 12.9.2018 hvor kravstillerne v/Advokatfirmaet Lund & Co DA presiserer at de samtidig ber om at det som måtte være av konsesjonsfrie anlegg i vassdraget av miljømessige hensyn blir innkalt til konsesjonsbehandling sammen med revisjonssaken.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Revisjonens formål

Ved en revisjon av konsesjonsvilkår ser NVE det som hensiktsmessig at det blir foretatt en samlet gjennomgang av konsesjonene over.

Vi viser til at hovedformålet med en revisjon er å bedre miljø- og naturforholdene ved å avbøte ulemper og negative virkninger ved utbyggingen. Bestemmelser i konsesjonen om høyeste og laveste regulerte vannstand (HRV og LRV) samt overføringer kommer ikke inn under hva som kan revideres. Revisjonen åpner imidlertid for å vurdere blant annet endring i manøvreringspraksis, minstevannslipp og biotopjusterende tiltak.

NVE vil i sin behandling følge OEDs *Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner* fra 25.05.2012.

Kravene

De syv kommunene langs Otra har fremsatt til sammen 96 krav. En del av kravene er samlet inn fra lokale grunneiere, lag og organisasjoner, samt Aust-Agder fylkeskommune. Hovedsakelig retter kravene seg mot utfordringer knyttet til fisk, vannstand, vannføring, gjengroing, friluftsliv og ferdsel.

For å bedre forholdene for fisk, inkludert bleke, er det krav om økt og mer stabil vannføring enkelte strekninger i vassdraget. Gyteplasser må reetableres og vandringsveier må sikres, slik at bleka kan benytte sitt opprinnelige utbredelsesområde. Problemer med gassovermetning nedstrøms Brokke må løses. For øvrig må anadrom strekning skånes for brå vannføringsendringer.

Det er mange terskler i Otra, og terskelbassengene må renskes for å hindre oppsamling av slam og gjengroing. Krypsiv må fjernes jevnlig, og forskningsprosjektene på krypsiv må fortsette. Det er foreslått å samle opp drivende krypsiv med lenser.

Kravstillerne ønsker diverse tiltak for friluftsliv og rekreasjon i og ved vassdraget. Blant annet ber de om etablering og vedlikehold av flere badeplasser, restriksjoner på sommervannstand i magasiner, båtøpptrekk, brygger og båtplasser. Videre er det krav om oppgradering av turstier og sykkelruter og tilrettelegging for fiske.

Reguleringene berører villrein i Setesdalsheiene. Noen av kravene dreier seg om å utbedre og skjerme trekkveier for villrein ved aktuelle områder, blant annet ved å justere ferdsel, erstatte autovern med stabbestein langs veistrekninger, og vurdere magasinrestriksjoner vinterstid.

I tillegg ber kravstillerne blant annet om bevaring av kulturminner, vedlikehold av veier, og bedre kommunikasjon mellom regulanten og allmennheten. Det er fremsatt krav om at oppdaterte, digitale kart og vannstandsmålinger i Byglandsfjorden må være tilgjengelig for allmennheten, og at regulanten og kommunene oppretter et kontaktforum.

Kommentarer fra konsesjonær

Otteraaens Brugseierforening (OB) har kommentert revisjonskravet i brev 28.12.2018. Her følger en kort oppsummering av kommentarene:

OB minner om at revisjonssaken må avgrenses til reguleringskonsesjonene i vassdraget, og de nevner følgende tre konsesjoner som mest aktuelle; tillatelsene fra 1974, 1988 og 2003.

I vurdering av krav om minstevannføring og magasinrestriksjoner mener OB at det er viktig å ta hensyn til produksjonstap, utnyttelse av vannkraftressursene, andre brukerinteresser og flomdemping.

Ifølge OB kan de aller fleste kravene imøtekommes i medhold av moderne standardvilkår, og gjennom miljøprosjekter i Otra som OB deltar i. Krav som ivaretas av standardvilkår er blant annet de som gjelder biotopiltak, gjengroing, erosjon, villrein, ferdsel og friluftsliv samt fisk og fiske.

Fagrådet for fisk i regulerte vassdrag i Agder, hvor blant annet OB deltar, kan gi råd om fiskeutsetting og undersøkelser. Gjennom blekeprosjektet bidrar OB til å reetablere bleka i større deler av vassdraget. OB viser også til publikasjon om gassmetning ved Brokke.

Flere av tersklene i Otra er etablert med bakgrunn i skjønn, og kan ikke uten videre endres. For øvrig anser OB tilrettelegging for båtopptrekk, og vedlikehold av private veier som privatrettslige forhold.

OB er positiv til å diskutere tiltak som kan bedre villreinens mulighet for å krysse veien mellom Botsvatn og Urarvatn, men dette må veies opp mot sikkerheten på veien.

De fleste konsesjonene er gitt etter 1960, og det er derfor i liten grad aktuelt å pålegge sektoravgift.

OB viser til at de informerer på internett om minstevannføring på seks lokaliteter i vassdraget. Regulant og vertskommuner har årlige samarbeidsmøter, og OB nevner at de på flere områder har god erfaring med dialog med aktuelle parter om avbøtende tiltak.

NVEs vurdering og konklusjon

Det er NVEs syn at det ved en vilkårsrevisjon skal legges vekt på miljøforbedrende tiltak. De miljømessige virkningene som er tatt opp i kravene påvirker allmenne interesser som ligger innenfor det som kan ivaretas gjennom konsesjonsvilkårene. Behovet for slike vilkår vurderes best gjennom en revisjonsprosess.

Krav knyttet til økonomiske vilkår (konsesjonsavgifter, konsesjonskraft og næringsfond) og krav knyttet til privatrettslige forhold omfattes normalt ikke av en vilkårsrevisjon.

NVE vedtar at det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon etter vassdragsreguleringslovens § 8 med grunnlag i vurderingene over. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjoner gitt ved Kongelig resolusjon:

- 3.6.1949. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til å regulere Store og Lisle Urarvatn og Ormsavatn i Bykle
- 28.6.1957. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til å regulere og overføre Skyvatn med Båstogvatn i Otra i Bykle
- 15.9.1961. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til å foreta regulering og overføringer mv. i Otravassdraget samt for I/S Øvre Otra til å ekspropriere grunn og rettigheter for utbygging av Brokke kraftverk.
- 16.6.1967. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til å foreta ytterligere regulering av Hovvatn i Aust-Agder Fylke
- 15.11.1974. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til å foreta ytterligere regulering og overføring i Otravassdraget
- 23.12.1988. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til å overføre deler av Heisvassdraget til Hovvatn i Bygland kommune
- 3.10.2003. Tillatelse for Otteraaens Brugseierforening til fortsatt regulering av Byglandsfjorden m.m. i Otravassdraget.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra underretningen er kommet frem til parten, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til OED og sendes gjennom NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Videre saksgang

NVE ber om at Otteraaens Brugseierforening utarbeider et revisjonsdokument i tråd med mal for revisjonsdokument og OEDs *Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner*. Retningslinjene finnes på våre hjemmesider.

Ved utarbeidelse av revisjonsdokumentet skal man legge vekt på de forholdene som fremgår av kravdokumentene. Ved behov for ytterligere presisering og prioritering av kravene bør dette skje i dialog mellom kravstillerne, Otteraaens Brugseierforening og NVE med formål å få frem et best mulig underlag for revisjonsdokumentet. Dersom det er aktuelt å samordne opprustnings- og utvidelsesprosjekter med revisjonen må den videre prosessen rundt dette avklares med NVE før utarbeidelse av revisjonsdokumentet.

NVE vil anmode om at høyder for reguleringer og annet oppgis i henhold til Kartverkets nyeste høydesystem (NN2000). Om nødvendig bør disse høydene oppmåles på nytt.

Revisjonsdokumentet skal sendes til NVE for kvalitetskontroll før det kan endelig godkjennes og sendes på høring. Vi ber om at det lages et utkast til revisjonsdokument **innen 1.3.2020** Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler for å avklare innholdet i dokumentet.

NVE vil sende revisjonsdokument til berørte parter for uttalelse. Dokumentet legges ut til offentlig ettersyn lokalt og på internett, og kunngjøres i lokalpressen. Det vil etter høringen bli foretatt en befarings i området, ev. også avholdt møte med kommunene. NVE skal etter dette gi sin innstilling til Olje- og energidepartementet.

For nærmere informasjon om saksbehandlingen viser vi til OEDs *Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner*, og til NVEs hjemmesider ([Revisjon av konsesjonsvilkår - NVE](#)).

Konsesjonsfrie vannkraftanlegg i Otra

Kravstillerne v/Advokatfirmaet Lund & Co har bedt om at Steinfoss og eventuelle andre kraftverk uten konsesjon kalles inn til konsesjonsbehandling i forbindelse med revisjonssaken. Basert på mottatt informasjon har NVE vurdert om noen kraftverk i Otra bør kalles inn til konsesjonsbehandling etter vrl. § 66, og om eldre konsesjoner etter vassdragsloven bør omgjøres etter vrl. § 28. Vi viser til brev datert i dag til Advokatfirmaet Lund & Co med NVEs foreløpige vurdering av mulige innkalling- og omgjøringsaker i Otra.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Mal for revisjonsdokument og infoark om revisjon av konsesjonsvilkår

Kopi til:

Advokatfirmaet Lund & Co DA

Bygland kommune

Bykle kommune

Evje og Hornnes kommune

Hydro Vigelandsfoss AS

Iveland kommune

Kristiansand kommune

Valle kommune

Vennesla kommune